

ligger / enggo wndan thakno // Ok kænnes iæk mik hawa alt fwlt wpboret aff hanom for þe samo jord æptj min eghen willia / Ok þy affhander iæk mik ok minom arwom þe samo jord / Hemolar hanom ok hans arwom till ewerþelika egho // Ok til stadfæstelse ok mere wisso þæssa iordha køps þa beþes jæk ffor þen skuld at iæk hawer æj siælwer insigle hedherlika manna insigle ffor þætta breff / hærra Holmgers / kyrkiohærra j By / hærra Laffrinza j Folkyrrio ok hærra Pætars j Myklittom / Datum anno Domini Millesimo ccc^ol^ooctauo in festo beatj Andree apostolj in testimonium et euidenciam premissorum

På baksidan: per Wiik parochia By

Sigillen nr 1 och 2 bortfallna från de i brevet kvarsittande remsorna, remsa nr 3 bortsliten med en del av uppvecket.

6022 a.

1358 december 1.

Sånga.

Ingeborg Jonsdotter av Rickeby tillkännager att hon tillåtit herr Lars, kyrkoherde i Sånga, att i en åker lägga samman 4 1/2 örtugland jord, som tillhör Sånga kyrka, och 5 öresland jord, som tillhör Sånga prästgård, vilket allt är beläget i hennes by Viggeby och tidigare legat utspritt i byn. Hon behåller en vret, vilken är hennes enskilda. Också ången skall läggas i ett stycke såsom åkern nu har lagts, medan skog och fiskevatten inte berörs av (teg)skiftet, vilket gjorts av hennes syssloman Anders Olofsson med Sånga kyrka och kyrkoherden herr Lars. Hon avhänder sig och sina arvingar (rätten) att härefter göra annat jordskifte i Viggeby. 12 vittnen uppräknas.

Konung Magnus, ärkebiskop Petrus i Uppsala, riddaren Magnus Gisleson, Ingeborgs bror Peter Jonsson och Karl Ragnesson ombedes besegla tillsammans med henne själv.

Ärkebiskop Petrus bekräftar nämnda skifte och hänger sitt sigill under brevet.

Orig. på perg. (24,7×15,6, uppveck 1,7 cm; 21 rader), Sånga kyrkoarkiv, Uppsala landsarkiv. — Brevet har varit hopsytt med brev 1450 31/10, Skoklostersamlingen, Sv. Riksarkivet.

Om Ingeborg Jonsdotter av Rickeby-ätten se H. Gillingstam, Ätterna Oxenstierna och Vasa (1952), s. 150; se även s. 164. Vanligen utfärdades särskilda stadfästelsebrev; att en stadfästelse såsom här fick formen av ett tillägg är sällsynt.

En sigillritning vid M. Aschaneus' avskrift av brevet från 1638 visar ärkebiskopens sigill (hs Fb 6, pag. 262, Kungl. Bibl.); anmärkningsvärt är att Aschaneus ritat remsor i alla skåror, trots att uppenbarligen bara sex av dem varit använda. Möjligen har den sjunde skåran varit avsedd för en förnyad besegling av ärkebiskopen vid stadfästelsen, vilken dock befunnits onödig då hans sigill redan hängde under brevet.

Allom mannom som thetta breff høra eller se · sænder Jngeborgh Joons dotter aff Rikkabý ewerdhelika helso medh Gudhi · Thet se allom konnukt thet iak hafwer wnt medh minom godhum vilia · herra Lafrinze aff Songæ enom skælikom manne kirkioprest / af sina væghna ok hans æfterkomandom fyræ örtughaland jordh · ok et halpt / som hans kyrkio til høre / ok fæm øresland iordh som hører til prestaboleni j Sungæ i minom by i Vikbý alt saman i een aker læggia · hwilken fyrra la · vm allan byn /tho swa / at iak skal · behalda eth vretaland iordh / hwilkin min eenskyld ær //// Skogha ok fiskewatn skulu liggia i them læghiom som the før lagho / Ængin skal liggia all i eno stykke epter thy som akren nu læghdher ær / Thettæ iordhæ lægher ok akrip¹ / giordhe min sysloman Andris Olofson / af mina vægnæ medh fornæfnde Sungæ kyrkio / ok fornefndom herra Lafrinze thet samastadh kirkioprest · / · hwilkit iak stadhukt og fast hafwer / Ok afhender iak mik ok minom arfwom elles minom eptekomandom hær æpter annat i iordha lagher i Vikbi at göra / antigia medh kyrkyonne^a elles kirkyopres-

tenom then som nu ær i Sunga / eller hær apter koma kunno / Her til vitna / at thetta laghleka giort ær / æru thenne vitne / Jon Hemingson i Ølestom, Halsten samastadh / Joon i Kumbloom / Olaf i Kumbloom / Pæther i Berghom^b / Jonis i Sundby / Jonis samastadh / Hwiter i Wallom / Ranguald i Stukkaby / Nicles i Ekeby / Jacopper samastadh / Nicles i Sundby / Til vitnes at allo thesso som nu giort ær · bedhes iak / ærlika herra insighle mins herra kunung Magnusa / ærkebiscops Pæthers af Vpsalum, Magnusa Gislason riddara / mins brodthers Pæthers Jonson · Karl Ragnason / medh mino jnsighle for thetta breff / · Thetta war giort i Sungo aredh · æpter Gudz byrdh M^occc^o[L]^c octauo sabbato infra octauam beati Andree · ·^d Et nos Petrus diuina miseracione archiepiscopus Vpsalensis huiusmodj permutacionem seu ordinacionem ratam et gratam habentes eam auctoritate ordinaria confirmamus sigillum nostrum in huiusmodj confirmacionis testimonium presentibus apponentes^{-d}.

Sigillen bortfallna; av remsorna till sigillen nr 3–6 finns rester. Härutöver finns längst till vänster en enkel skåra, som hamnat delvis utanför uppvecket och aldrig tagits i bruk.

^a Bokstaven r tycks vara rättad från annan bokstav ms. ^b bghom ms. ^c Saknas ms. ^{d-d} Skrivet med annan samtida hand och med annat bläck ms.

¹ Tänkbara element i detta ord är aker och rep, det sistnämnda i betydelsen mätning (se Söderwall: rep och KLXIII: Rebning).

6022 b.

(1358) december 1.

Laholm.

Biskop Nils (Markusson) i Linköping skriver till (kanikerna) magister Markus (Jakobsson), Lek (Salmons-son) och Nils Jonsson att han erfarit att våldsverkare skövlät prästgårdar, särskilt på Vikbolandet, varvid de inte bara enligt sabiniska privilegiet (d. v. s. Vilhelm av Sabinas) utan vidare genom själva gärningen ådragit sig exkommunikationsdom. Därför uppmanar han kanikerna att förhöra dem som lidit skadorna och, om de finner det påstådda vara sant, förklara våldsverkarna bannlysta i domkyrkan och i kyrkorna i de prosterier där våldsgärningarna begåtts.

Biskopen beseglar.

Avskr. i ett Linköpingskanikernas brev på perg. (1358) december (17), odat. perg. brev nr 51 (SD nr 6028 b), Sv. Riksarkivet.

Att döma av villkorligheten i exkommunikationen bör brevet vara yngre än 1358 16/5 (SD nr 5901) och 1358 11/8 (SD nr 5962); jfr H. Schück, *Ecclesia lincopensis* (1959), s. 78, 220 och 310.

Jfr kardinalen Vilhelm av Sabinas statuter vid Skänningemötet 1248 1/3 (DS I, nr 359, s. 332 överst): "Porro bonos sacerdotes . . .". Se även brev 1259 28/3 (DS nr 466), 1274 5/8 (DS nr 576) och 1279 (DS nr 692) samt KL IV: *Excommunicatio og interdikt*, sp. 80.

Nicholaus Dei gracia episcopus Lincopensis · honorabilibus viris sibi dilectis · dominis · magistro Marco · Lechoni ac Nicholao Ionson · dileccionem et salutem · Quia dudum intellexeramus quosdam violentos depredatores · curias presbiterorum quorumdam · maxime inter Vikas intrasse · ac ibidem multas violencias fecisse in domorum effractionibus · familiarum percussionibus · ac rerum violenter spoliatarum deportacionibus · ex quibus non solum ex priuilegio Sabinensis · ymo et mero iure de facto · excommunicacionis sentenciam incurrerunt / Quare · volumus ac vobis firmiter precipiendo demandamus · quatenus cum non deceat